

Fulldome Festival 2021

2015 óta a csehországi Brnőben (Brno) rendezik meg a csillagászati kupolafilmek egyik jelentős fesztiválját. Ez a cikk az idei FFB (Fulldome Festival Brno) eseményeit foglalja össze.

A fesztivál célja, hogy összekapcsolja a digitális planetáriumok lenyűgöző műsorainak producereit a planetáriumok üzemeltetőivel. Az elkészült új filmeket bemutatják azoknak, akik esetleg megvásárolják ezeket a filmeket a planetáriumok számára. Ott

nagyon használják, mert a 4 K fulldome vetítőrendszert részesítik előnyben. Ebből kettő is található itt. Az egyikkel normál 2D-s vetítéseket rendeznek, a másikkal 3D programokat tartanak. Az intézményhez tartozik még egy letolható tetős bemutató csillagvizsgáló (itt kapott helyet egy 20 cm-es Zeiss-refraktor és egy 35 cm-es Meade SC távcső, valamint több kisebb műszer.) Ezen kívül egy különálló kupolában tudományos megfigyeléseket is végeznek.

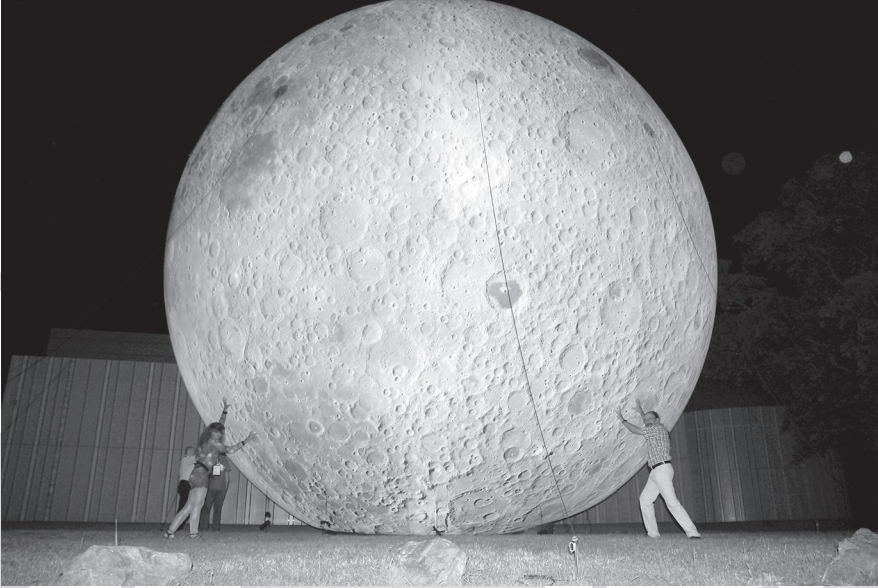
A fesztivál helyszíne, a Brnói Csillagvizsgáló és Planetárium (Szűcs László felvételei)

vannak a „szakma” képviselői, a film készítői, forgalmazói, planetáriummi munkatársak, akik a világ minden tájáról érkeznek. És ott van a téma iránt érdeklődő nagyközönség is.

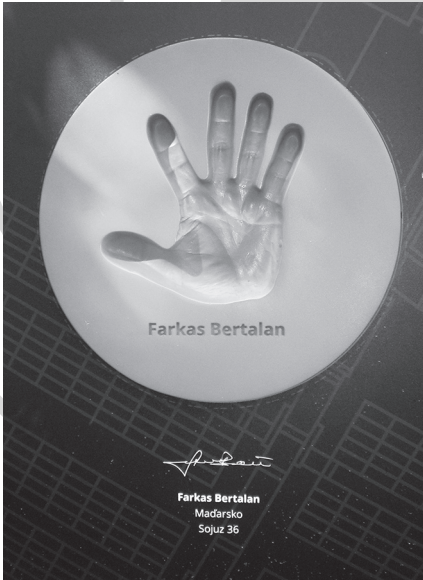
A helyszín természetesen a Brnói Csillagvizsgáló és Planetárium (Hvězdárna a Planetárium Brno). Mi, budapestiek nagyon irigykedünk, hogy ennek a 400 ezer lakosú városnak – még csak nem is főváros –, milyen szépen felszerelt, modern planetárium van. Húsz állandó dolgozóval működik, és a komplexumban két planetárium is található. Természetesen a nagyobbikban rendezték meg a fesztivált. Ennek a kupolája 17 méter átmérőjű. Sajnos a Zeiss Chronos II csillagvetítőt már nem

Az épület három szintjén több kiállítóter, kisebb előadótermek, és egy nagyobb tetőterasz is található, de a szabadban, az intézményt övező parkban is van interaktív kiállításuk. Így ez nemcsak planetárium, hanem komplex csillagászati intézmény. Felfedeztem az egyik kiállításon egy magyar vonatkozású tárgyat is. Sok úrhajós kézlényomatát és aláírását láthatjuk itt, közöttük megtaláltuk Farkas Bertalanét!

Csehországról sokaknak a kitzünő sör jut eszébe először. Mi is sörözéssel kezdtük a programunkat. A „0.” nap estéjén egy Sörtözsde nevű helyre voltunk hivatalosak a vendéglátó intézmény jóvoltából. Miért tözsde? Mert a sörök ára a fogyasztás mennyiségétől függően változik, és az

A szabadtéri kiállítás egyik, igen látványos darabja volt ez a hatalmas, kivilágított holdgömb

Farkas Bertalan, Mad'arsko, Soyuz 36.
A szabadtéri kiállítás egyik érdekes, magyar vonatkozású darabja

árfolyamok – úgy, mint a valódi tőzsdén – fali képernyőn látszanak. A rendelés egy asztalba beépített számítógépen keresztül történik. Hiába! Haladni kell a korrall!

A fesztivál július 27-én kezdődött, és négy napig tartott. A világ több részéről érkeztek látogatók, elsősorban Európából (Észtország, Finnország, Franciaország, Magyarország, Németország, Lengyelország, Ausztria, Románia, Szlovákia, Spanyolország, Svédország, Japán és USA). Sajnos a vírus-helyzet miatt több ország kimaradt az idei fesztiválból. A filmjeiket azonban elküldték, így érdekes és színes műsorokat láthattunk Japántól Amerikán át a Moszkvai Planetárium filmstúdiójáig.

A világvjárvány miatt idén kevesebben is regisztráltak. A szokásos 180 fő körüli létszám helyett csak 110-en voltunk. Magyarországot hatan képviseltük. Szűcs László, a Kecskeméti Planetárium igazgatója a feleségével, Forgács Balázs, az Utazó Planetárium vezetője, Nyerges Gyula és Lőrincz Henrik pedig a TIT Budapest Planetárium színeiben. En voltam a ható-

meteor

dik résztvevő, a Magyar Csillagászati Egyesületet képviseltem.

Kis meglepetéscsomag várt minket a regisztrációnál. Kaptunk pólót, tollat, pendrájvot és egyéb reklámajándékot is. Sűrű program állt előttünk. Ötven filmet néztünk végig a négy nap alatt! Mivel a pandémia miatt tavaly elmaradt a fesztivál, így erre az évre a szokásosnál több film gyűlt össze. Reggel 9-től este 9-ig folytak a vetítések. Természetesen hosszabb szünetekkel, amikor a napszaknak megfelelő terített asztal, sör, bor, kávé üdítő várt ránk. Nagyon változatos volt a filmpaletta, de természetesen a csillagászati témájú alkotások voltak túlsúlyban. Mi, a közönség is pontozhattuk a filmeket 1-től 5-ig, mint az iskolában. Ezért kivétel nélkül megnéztünk minden filmet.

A fesztiválon 2019-ben bevezették a 3D-s vetítést. A kupolafilmeknek egyébként is van egy térhatása, hisz 360 fokban körbe láthatjuk a horizontot. Ez még 3D-vel megfű-

Munkában a fesztivál résztvevői

A főépület melletti kupola és egy elképzelt holdjáró makettje

Nyerges Gyula a 20 cm-es refraktorral

Részlet a tágas kiállítótérből

szerezve lenyűgöző látványt nyújt. Minden nap a délutáni blokkban vetítettek ilyen kupolafilmeket. Mindig nagyon vártuk őket, és nem csalódtunk.

Készült egy olyan műsor is, amelyben magyarok is részt vettek. Egy Erasmus-pályázat támogatásával hat ország planetáriumai álltak össze, és megszületett közös produkciójuk a SATELIX című film. Ez mindenki számára hozzáférhető a neten, és szabadon felhasználható. Nagyon büszke voltam Nyerges Gyulára és Lőrincz Henrikre, amikor a stáblistán olvastam a nevüket. Jó volt olvasni a TIT Budapesti Planetárium nevét is. Igaz, hogy Budapesten jó ideje zárva van a Planetárium, de a remény ott él bennünk, hogy valamikor majd csak lesz... Természetesen erre a produkcióra 5-ös osztályzatot adtam. A pályázat résztvevői készülnek a következő fallomra fesztiválra is. Sok sikert kívánunk nekik!

A négy nap programja eredményhirdetéssel zárult. A 3D-s film díját a Making Magic című alkotás nyerte el (készítette a Visualization Center C). Ez a film a vizuális effektek varázslatos világába kalauzolt el minket. Többek között bemutatta, hogyan készülnek a különleges térhatású modellek. A 2D-s kategóriában a Hayabusa 2 című film, a japán Koszaka Hiromicu alkotása tetszett legjobban a zsűrinek. A Hayabusa-űrszondát azzal a feladattal küldték a világűrbe, hogy a Ryugu aszteroidára leszállva kőzetmintákat hozzon a Földre. Ezt a küldetést láthattuk megfilmesítve. A Brnói Planetárium díját a Magic Globe című film nyerte el (a Creative Planet produkciója). Ez egy mesefilm, melyben izgalmas sztoriba fűzve ismerkedhetünk a Naprendszerrel és a Világegyetem rejtjeleivel. Végül a közönség díját az Origins of Life című alkotás kapta, amely a Naprendszeren belüli élet lehetőségeit mutatta be.

Ismét nagyon jól éreztük magunkat ezen a fesztiválon, sok-sok szép élménnyel gazdagodva tértünk haza. Jövőre is elmegyünk, hiszen ott a helyünk!

Kerényi Lilla